

ročník II.

pátek 8. července 2022

Jizera ze židovského hřbitova v Mnichově Hradišti

Milý čtenáři!

Začátkem měsíce vycházejí městské zpravodaje, deset patnáct si jich přečtu a vyberu, co by mohlo zajímat čtenářskou obec i za hranicemi města. Takže tohle vydání je nadupané zprávami a rubrika *Koloběžka dovezla* se už nevešla. Popravdě, na řadě je Stružinec a já musím rozlousknout oříšek, proč obec slaví 650 let, když podle mých informací má jen 645. Třeba někdo poradí... 😊

♦ ČESKÝ GRANÁT – MINERALOGICKÝ SYMBOL ČECH

Zpracování českých granátů neodmyslitelně patří k Turnovu a v roce 2023 to bude už 70 let od vzniku družstva umělecké výroby *Granát Turnov*, které se zabývá těžbou, broušením a klenotnickým zpracováním českých granátů. Proto Muzeum Českého ráje pořádá výstavu, jejímž cílem je představit český granát nejen jako minerál, ale především ukázat kompletní výrobní proces, kterým musí každý vytěžený český granát projít, než se stane součástí šperku.

Český granát je už po celá staletí naším nejvýznamnějším drahým kamenem. Název český granát užil jako první již v roce 1609 osobní lékař císaře Rudolfa II. Anselmus Boetius de Boot ve své knize *Gemmarum et Lapidum Historia*. Obliba českého granátu jako šperkového kamene mezi širokou veřejností rostla takovým způsobem, že o dvě stě let později ho označil Franz X. M. Zippe

za nerostný symbol Českého království – a i dnes je český granát jako drahý kámen pocházející z Čech známý po celém světě. Žádný jiný kámen nenese ve svém obchodním názvu označení „český“ a žádný jiný kámen nereprezentoval naši zemi tak jako český granát. Nikdy nevynikal svojí velikostí, ostatně broušené kameny nad 5 mm jsou vzácné a nad 6 mm jsou raritní a velmi drahé; své obdivovatele po celém světě si získává svoji jedinečnou sytě červenou barvou, kterou můžeme označit jako krvavě červenou (v minulosti se používalo spojení barva holubičí krve).

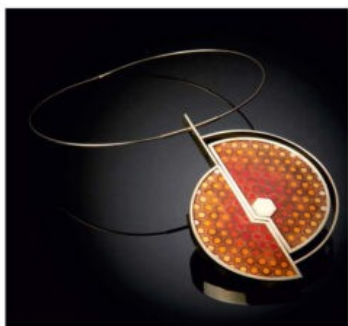
Český granát se odborně nazývá pyrop a patří do široké rodiny minerálů ze skupiny granátů. Český granát tedy není jediným granátem, není ani jediným pyropem a po celém světě najdeme mnoho lokalit a výskytů s podobnými pyropy jako se nachází u nás. Česká naleziště předčí světové výskytů jednotnou kvalitou a barevností pyropů, což umožňuje použití ekonomicky výhodného způsobu jejich těžby a zpracování. Název pyrop je odvozen z řeckého slova *pyropos*, které znamená ohnivý. A jako by název necharakterizoval jen jeho červenou barvu a ohnivý lesk, ale i původ. Pyropy, včetně nejznámějších pyropů – českých granátů, totiž vznikly již před stovkami milionů let v zemském plášti za vysokých teplot a tlaků.

Až mladší sopečná činnost je vynesla k povrchu, kde docházelo k intenzivnímu zvětrávání vulkanických hornin a k uvolňování českých granátů do tzv. pyroponosných štěrků, které byly spolu se sedimenty roznášeny do širokého okolí.

První lidé objevovali české granáty v blízkosti vodních toků, později je ručně vybírali z ornice na polích. Neustále zvyšující se poptávka po českých granátech postupně vedla ke zdokonalování způsobu těžby a úpravnictví od těch nejjednodušších metod až po lomové dobývání, které se používá od roku 1959 až dodnes.

Výstava, která je výsledkem spolupráce Muzea Českého ráje v Turnově a *Družstva umělecké výroby Granát Turnov*, bude doplněna o mnoho mineralogických vzorků, ale také exponátů dokumentujících historii i současnost těžby a klenotnického zpracování českého granátu – nerostného symbolu Čech. Na výstavě budou prezentovány nejen nejnovější údaje o českých granátech jako minerálech, ale *Družstvo umělecké výroby Granát* na ni především poodhalí, co v dnešní době obnáší těžba, broušení a klenotnické zpracování českých granátů. Výstava v turnovském Kamenářském domě bude do 4. září.
(Muzeum Českého ráje)

PRSTEN-

9. 6. – 4. 9. 2022

Vernisáž proběhne ve čtvrtek 9. 6. 2022 v 17 hodin.

- BROŽ -

Nejlepší maturitní a závěrečné práce
žáků a studentů Supš a Voš Turnov

Λ BIKINY

Muzeum Českého ráje v Turnově (Skálova 71)
Otevřeno denně kromě pondělí 9–17 hodin

- ♦ Vyšel nový, letošní třetí *Muzejní čtvrtletník*. Stáhnout si ho můžete na facebooku muzea.

MČRT **MUZEJNÍ ČTVRTLETNÍK**
Muzeum Českého ráje v Turnově zdarma číslo 3 / 2022, ročník XIX.

Prázdniny v muzeu

Jaké prázdninové aktivity jsme připravili pro děti a nejen pro ně? Více na s. 4.

Z dějin tur(nov)istiky

Příběh jednoho hotelu na náměstí se dozvíte na s. 5.

Jan Jiří Hertl

Turnovský barokní malíř Jan Jiří Hertl a jeho krajiny zázraků. Více na s. 5 a 6.

Co nás čeká a co bylo?

Přehled akcí a výstav i fotovzpomínky najdete na s. 8.

Ve vydání vám Miroslav Cogan přiblíží osobnost turnovského barokního malíře Jana Jiřího Hertla, David Marek a Antonín Mojsl zase Turnov v 17. až 19. století. Jiří Zoul Sajbt se v článku *Kudy se jezdilo dříve* zabývá trasou na Hodkovice n/M, také se dozvíte, co se v Turnově dělo před 100 lety a Antonín Mojsl připomene historii hotelu č. 3 na turnovském náměstí, kterému se říkávalo U Svobodů, U Zlatého slunce, Hotel Patočka a Grandhotel Benda.

- ♦ Zastupitelstvo Turnova se poslední červnový den mimo jiné věnovalo vyhodnocení soutěže na objekt věnovaný osobnosti TGM. Zastupitelstvo neodsouhlasilo vítězný návrh, tedy nedošlo k dohodě o realizaci, načež rozhodlo o tajné volbě z dalších návrhů, které se umístily na 2., 3. a 4. místě. (Zastupitel může v tajném hlasování dát hlas více návrhům. Vyhraje návrh s nejvyšším počtem hlasů, musí však získat minimálně 14 hlasů.) Zastupitelstvo nezvolilo ani jeden návrh. (Marcela Jandová)

- ♦ Rada města týž den souhlasila s novou podobou mediální spolupráce s časopisem *Turnovsko*. Nový záměr vydávání časopisu navrhuje snížení periodicity na čtvrtletní, v letošním roce vydání v září a v listopadu. Zároveň dojde ke zvýšení nákladu ze současného tisíce na 6 tisíců kusů každého vydání. Ve městě by bylo *Turnovsko* šířeno na adresy obyvatel. Částka hrazená městem na jedno vydání ve vyšším nákladu a s volnou distribucí bude 28 tisíc korun. (Marcela Jandová)

♦ Kulturní tipy

pátek 8. července, 19 hodin, před Střelnicí
Holy Fanda & the Reverends

sobota 9. července, 19 hodin, před Střelnicí
Rouden band

pátek 15. července, 19 hodin, před Střelnicí

MUHU

Rockové uskupení z Albrechtic se vrací, aby vám i tentokrát zahráli nejen zhudebněné básně a texty Františka Gellnera

sobota 16. července, 19 hodin, před Střelnicí

WE2

Dva frontmani jiných kapel, se spolu sešli začátkem roku 2016 v akustickém projektu WE2, kde se snaží propojit charismatický hlas Kuby Špičky za podpory akustické kytary, Tomstrových basových podkladů a nápaditých dvojhlasů. Na svém startu mají natočené tři stopové EP *Your possibilities* a debutový videoklip k písničce *Get out of cave*.

◆

**TURN-OFF
ROCK FEST**

ÚČINKUJÍCÍ KAPELY

**KISS REVIVAL CZ // ANARCHIA
BASTARD // REMEDY // SILENT SESSION
WOTAZNÍK // ANEMA // MEAN DADDIES**

9. 7. 2022 - TURNOV
OPEN AIR U AUTOBUSOVÉHO NÁDRAŽÍ

START 14:00 // VSTUPNÉ ZDARMA

♦ **BOHEMIA RALLY 2022**

9. července projedou závodníci i silnicemi Českého ráje a Pojizeří:

9.7.	8:30 - 18:30	RZ 3/6	Radvánovice, Roudný, Karlovice, Svatoňovice, Volavec, Kvítkovice, Dubecko
9.7.	9:00 - 19:00	RZ 4/7	Skuhrov, Huntířov, Bzí, Veselí, Chlístov, Těpeře, Železný Brod (ul. Těpeřská)
9.7.	9:30 - 19:30	RZ 5/8	Malá Skála, Frýdštejn, Košova, Pelíkovice, Radoňovice, Hodkovice n. M. (ul. Pelíkovická, Rychnovská, Pražská, nám. T.G. Masaryka, ul. Koněvova, Kostelní vrch), Sedlejšovice, Vrchovina, Třtí, Radimovice

♦ **VALDŠTEJN** – Na Valdštejně probíhá dlouho připravovaná výstava barrandovských kostýmů z pohádek *S čerty nejsou žerty* a *O princezně Jasněnce a létajícím ševci*. Návštěvníci ji mohou vidět do konce srpna. Výstava kostýmů z Barrandova, nesoucí název „*Z pohádky do pohádky aneb Jasněnka a Petr Máchal na Valdštejně*“, představuje návštěvníkům dvě krásné české pohádky, které byly natáčeny mj. v atraktivním prostředí Českého ráje. v době jejího konání se platí speciální vstupné. 120 Kč, snížené 80 Kč, rodinné 330 Kč.

V bývalých konírnách pod Valdštejnem je pak expozice, představující podoby čerta v průběhu staletí. Vstupné je jednotné, 35 Kč.

♦ **HRUBÝ ROHOZEC** – *Varhanní sobota na Hrubém Rohozci*
9. červenec 9 – 17 hodin

♦ **SEDMIHORKY, JIČÍN** –

Cestovatelské večery
ČESKÝ RÁJ – ZNÁMÝ A NEZNÁMÝ

Navštivte společně s fotografkou Pavlou Bičíkovou a jejími velkoplošnými fotografiemi známá i méně známá místa Českého ráje. Uслыšíte příběhy o lidech, kteří zde žijí a vytváří „ráj“ a získáte řadu námětů, kam se vydat na výlet.

- 10. 7. od 20 hod. – Autokemp Sedmihorky, klubovna. Součást akce „Den pro přírodu Českého ráje“.
- 18. 7. od 19 hod. – Valdštejnský zámek, Jičín, učebna č. 201, I. patro (vstup přes arkádové nádvoří). Součást akce „Prodloužené víkendy v Jičíně“.
- 30. 7. od 18 hod. – Pantheon, Malá Skála, Součást akce „Vranovský jarmark“.
- 21. 8. od 20 hod. – Autokemp Sedmihorky, klubovna. Součást akce „Den řemesel“.
- 8. 8. od 19 hod. – Valdštejnský zámek, Jičín, učebna č. 201, I. patro (vstup přes arkádové nádvoří). Součást akce „Prodloužené víkendy v Jičíně“.

Oslavte s námi 30. let Sdružení Český ráj!

Pavla Bičíková, tel. 724 078 973 VSTUP ZDARMA

♦ **MALÁ SKÁLA** –
V turistickém centru u centrálního parkoviště na Malé Skále vyslyšeli návštěvníky a pořídili bankomat. Nyní už obyvatelé a návštěvníci nemusí pro hotovost až do Turnova nebo Železného ho Brodu.

HISTORICKÝM VLAKEM ČESKÝM RÁJEM 2022

Jede každou sobotu
v červenci a srpnu.

2.7. motorový vlak
9.7. parní vlak
16.7. motorový vlak
23.7. parní vlak
30.7. parní vlak
6.8. parní vlak
13.8. motorový vlak
20.8. motorový vlak
27.8. parní vlak

Parní vlak veze **divadelní vagón**, ve kterém proběhne v Rovensku p. Tr., Turnově a na Malé Skále divadelní představení pro děti.

Na **motorový vlak** navazuje v Rovensku p. Tr., Turnově a Semilech **historický autobus**.

Vstupné na divadlo a jízdné autobusem nejsou součástí jízdného vlakem.

Ve vlaku platí **zvláštní jízdné**. Platba **pouze** v hotovosti. Jízdní doklady a slevy jiných dopravců se neuznávají.

Ve vlacích platí jízdenka Euro Nisa ticket.

Při předložení Opuscard má cestující nárok na 50% slevu.

Místa ve vlaku jsou dostupná pouze do vyčerpání kapacity.

Více informací na: www.vlakemrajem.cz, www.3100134.cz a www.kolejklub.cz.

Jízdní řád vlaků

Turnov - Rovensko p. Tr. a zpět

TAM

9:45 Turnov
9:50 Turnov město
10:02 Sedmihorky
10:09 Hrubá Skála
10:13 Borek p. Tr.
10:18 Ktová
10:23 Rovensko p. Tr.

ZPĚT

11:30 Rovensko p. Tr.
11:34 Ktová
11:38 Borek p. Tr.
11:48 Hrubá Skála
11:52 Sedmihorky
12:04 Turnov město
12:09 Turnov

Turnov - Semily a zpět

TAM

13:42 Turnov
13:49 Dolánky
14:29 Malá Skála
14:34 Líšný
15:04 Železný Brod
15:17 Semily

ZPĚT

15:37 Semily
15:52 Železný Brod
16:01 Líšný
17:17 Malá Skála
17:26 Dolánky
17:33 Turnov

Motorová lokomotiva T334.0866 byla vyrobena v roce 1969 v TS Martin a byla předána do provozu v podniku Svít v Otrokovicích. Jejím posledním působištěm byly České lupkové závody v Novém Strašecí. Odtud byla lokomotiva převezena do Turnova a v roce 2016 ujela první kilometry v čele zvláštních vlaků.

Parní lokomotiva 310.0134 pochází z roku 1913 a byla znovu zprovozněna v roce 2003 Klubem přátel železnic Českého ráje. Kdysi na dráze nejtýpicetější lokomotiva jezdí již přes 100 let. Lokomotiva má maximální rychlost 40 km/h. Během pobytů ve stanicích Turnov, Rovensko p. T. a Malá Skála proběhne ve zvlášť upraveném voze vlaku představení pro děti loutkářského souboru. Zváni jsou nejen cestující zvláštního vlaku, ale též místní a kolemjdoucí.

(J Semecký + Naše Pojizeří)

♦ HISTORICKÝM VLAKEM ČESKÝM RÁJEM / NA VÝLET K TÁBORU!

Turistický spoj z Turnova přes Hrubou Skálu a Libuň do Lomnice nad Popelkou každou sobotu v červenci a v srpnu

Parní vlak: 9., 23. a 30. 7., 13. a 27. 8. (+ loutkové divadlo).

Motorový vlak: 2. a 16. 7., 13. a 20. 8. (+ navazující historické autobusy).

Turnov	8.55 - 9.05	9.05	
15	Turnov město	9.11	16.51
19	Karlovice-Sedmihorky	9.18	/
21	Hrubá Skála	9.30	16.29 - 16.38
23	Borek pod Troskami	9.33	16.26
24	Ktová	9.35	16.23
26	Rovensko pod Troskami	9.39	16.18 - 16.20
28	Semínova Lhota	9.41	16.15
29	Jivany	9.44	16.13
31	Libuň zastávka	9.46	16.10
32	Libuň	9.48 - 9.53	16.02 - 16.08
34	Kněžice	9.54	16.00
36	Cidlina	9.57	15.58
39	Kyje u Jičína	10.02	15.57
41	Ploužnice	10.06	15.55
44	Lomnice nad Popelkou	10.11	15.45

Pořadatel: Kolej-klub, z. s., www.kolejklub.cz, www.vlakemrajem.cz

PS – Ten dojezdový údaj 16.51 platí pro hlavní turnovské nádraží, nějak se mi hnula tabulka a né a né mě to poslechnout...

♦ KOZÁKOV –

15-16. 7. 2022 NA KOZÁKOVĚ
KOZÁKOV ROCK STAGE 2022

pátek
15. 7. 2022

PUNKS NOT
DEATH NIGHT

17:30 HALLODRN
18:30 NEUTOPIA
19:30 INKOUST PANA
BOUČKA
20:30 OVČIE KIAHNE
22:00 ZNOUZECTNOST

sobota
16. 7. 2022

FRIENDS DAY

MAKULE 15:00
TRES UDOS 16:00
AM I GOD 17:00
ALL FRIENDS DEATH 18:00
THE SCOFFERS 19:30
SNAP CALL 21:00
LETY MIMO 22:30

◆ SVIJANY –

NEDĚLE
10
ČERVENEC

DĚTSKÁ PROHLÍDKA
14:30 - 16:00, Zámek Svijany

Zábavná forma prohlídky zámku pro děti s pohádkovou postavou a řadou úkolů.

ÚTERÝ
12
ČERVENEC

4 TENOŘI
20:30 - 22:00, nádvoří Zámku Svijany

Marian Vojtko, Pavel Vítek, Michal Bragagnolo, Jan Kříž a jejich Zámecký koncert na nádvoří Zámku Svijany!

NEDĚLE
31
ČERVENEC

ČERVENCOVÁ NADÍLKA
9:00 - 19:00, Zámek Svijany

Navštivte nás s dětmi o prázdninách, kupte jim Zámecký kvíz a dostanete k němu dárek dle vlastního výběru zdarma.

33 SLAVNOSTI SVIJANSKÉHO PIVA areál koupaliště

16. 7. 2022
Svijanský Újezd

**DYMYTRY
POKÁČ
RANGERS - PLAVCI
BARBORA
POLÁKOVÁ
A DALŠÍ**

**AKTUÁLNÍ
PROGRAM:**

WWW.SLAVNOSTISVIJANSKEHOPIVA.CZ

♦ ŘEMESLNÉ TRHY A DŘEVOSOCHÁNÍ NA PALDĚ V ROVENSKU p/T
16. 7. od 10.00

Můžete se těšit na několik řemeslných stánků s originálními výrobky.

K tomu uvidíte dřevořezbáře přímo v akci.

A pro naše nejmenší bude připravené loutkové divadlo.

O váš hlad a žízeň se postará restaurace Palda.

lomnice n/p

♦ Malé výročí „skokanské“ rozhledny v Lomnici nad Popelkou

Jedním z nejvyhledávanějších výletních cílů v regionu Lomnicka, který je vyhlášený dalekými rozhledy, je vyhlídkových ochoz na skokanském můstku K70 v Lyžařském areálu V Popelkách. V letošním roce si připomíná malé jubileum, a to 15 let od svého vybudování.

Největší skokanský můstek stojí V Popelkách již téměř „od nepaměti“. První byl postaven hned po válce, v roce 1951, kdy začalo postupné budování současného lyžařského areálu. Konstrukce nájezdové věže, tak jak ji známe dnes, vznikla v roce 1969 a nahradila původní dřevěnou. Ta již nevyhovovala a musela být z důvodu bezpečnosti stržena.

Už první dřevěná věž čněla nad okolní les a lákala občasně návštěvníky k výstupu a rozhledu do okolní krajiny. Tehdy stála o kus níže a i její výška byla nižší, než je tomu dnes. Lesní porosty však byly také malé, a omezené výhledy umožňovaly. Ocelová konstrukce ze 70. let byla vyšší a byla i v jiném místě, které přidalo dalších pár výškových metrů.

Rozhledová výseč již měla rozsah od Trosek až po Zvičinu a město Lomnice nad Popelkou s pozadím Krkonoš jste najednou měli jako na dlani.

Při přípravách poslední rekonstrukce velkého můstku přišel Ing. Jaromír Stránský s myšlenkou osadit nad věží vyhlídkový ochoz. Architekt nemusel nikoho moc dlouze přesvědčovat. Nápad vybudovat při rekonstrukci skokanského můstku něco více, než je jen speciální sportovní stavba pro hrstku vyvolených, se ihned ujal. Propojil tak zdánlivě naprosto nespojitelné – odvážné skokany na lyžích s občas bázlivými návštěvníky obdivujícími tyto sportovce, kteří se nebojácně spouštějí z věže do propasti údolí vyhloubeného tokem Popelky. Tak jako jiné stavby i tato měla svůj vývoj. První návrh pracoval s tvarem globu, potaženém hustou sítí. Po statických výpočtech musela být tato myšlenka zavržena a zvítězil návrh číše. Původní návrh opláštění také doznal změn. Tvar tak v konečné podobě určuje trubková konstrukce, která při větrných poryvech umožňuje proudění vzduchu skrz konstrukci a žádnou plochou neohrožuje statiku stavby.

Stavba rozhledny obdržela Cenu sympatie občanů v soutěži Stavba roku Libereckého kraje za rok 2007. Vedle veřejnosti laické ocenila tento projekt

i ta odborná, když byla Jaromíru Stránskému za realizaci stavby udělena *Cena Ing. Dr. Štěpána Ješe* za tvůrčí přístup ve stavebnictví v Libereckém kraji. Škoda, že hlavního uznání od stále rostoucího množství návštěvníků se Jaromír Stránský už nedočkal, zemřel krátce po realizaci v roce 2011.

Pro zajímavost pár údajů o rozhledně. Věž je vysoká 29 metrů, obvod ochozu má 45 metrů. Po překonání více než 300 schodů z údolí areálu se výstupem 80 výškových metrů návštěvník dostane do nadmořské výšky 618 metrů nad mořem. A i když rozhledna nestojí na vrchu žádného kopce nebo hory, odměnou pro odvážné je nečekaný výhled na část Českého ráje, Podkrkonoší, vrcholky Lužických a Jizerských hor, Krkonoše a část Orlických hor.

/ Stanislav Dlouhý, Lomnické letní turistické noviny
foto: f. + m, Ohrožení druhové

300 schodů
dá zabrat...

Tohle byla náročná
fotka...

ZÁMEK GALERIE

Lomnice nad Popelkou

Turné černého humoru

Douša • Fefík • Hrdý • Košťů • Rakus • Setík • Vrána

KDY A KDE

prodlouženo!

12. 5. – 8. 9. 2022

**ZÁMECKÁ GALERIE
LOMNICE NAD POPELKOU**

Smysl pro černý humor je specificky česká vlastnost a prochází napříč celou naší společností. Zasmějte se společně s námi vtipům o lidech s hendikepem a zeptejte se na cokoli, co Vás o nás zajímá. Všechny vybrané vtipy prošly tvrdou cenzurou členů kapely The Tap Tap – nejtemnější odstín černé legrace je tedy opravdu spolehlivě zaručen.

Otevírací doba:

11. – 29. 6. | Út a st 10 – 13 hodin, čt 13 – 16 hodin, pá 12 – 15 hodin, so 11 – 15 hodin

30. 6. – 4. 9. | Po – so 10 – 17 hodin, ne 13 – 17 hodin

5. – 25. 9. | Út a st 10 – 13 hodin, čt 13 – 16 hodin, pá 12 – 15 hodin, so 10. a 24. 9. 11 – 15 hodin

Mimo otevírací dobu na objednání v kanceláři zámku nebo na tel.: 739 568 347 či 733 737 595.

VÝSTAVA SE KONÁ V RÁMCI LÉTA A BABINO LÉTA NA ZÁMKU 2022 PODPOROVANÉHO LIBERECKÝM KRAJEM.

ZÁMEK GALERIE

Lomnice nad Popelkou

PRODEJNÍ VÝSTAVA

Dřevořezby z ráje

Volná tvorba

24. 6. 2022 – 8. 9. 2022

Vstupné: 20,- (dospělí)

10,- (děti)

Režbáři: Marta Novotná a Jiří Sofilkanič

28. ROČNÍK HUDEBNĚ DRAMATICKÉHO FESTIVALU

Pátek 15. července Obora 20:30 hodin V případě nepřízně počasí Tylovo divadlo	Zdeněk Podskalský, Karel Svoboda a Jiří Štaidl NOC NA KARLŠTEJNĚ Výpravný historický muzikál s dnes již legendárními hity Karla Svobody Účinkuje Divadelní spolek J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou ve spolupráci se ZLOM, z. s., režie Veronika Sádková, hudební režie Pavel Hrdina	muzikál
Sobota 16. července Kulturní dílna Jaroslava Krčka Rváčov – Černá 10:30 hodin	MALÁ VÝSTAVA PANENEK Výstava panenek a dětských pokojíčků mimo jiné z dílny manželů Krčkových. Otevřena bude po dobu festivalu ve dnech 17. 7. a 20.-24. 7., vždy od 10 do 12 hodin a od 15 do 17 hodin.	výstava
Sobota 16. července Tylovo divadlo 19:30 hodin	Robinson Jeffers HŘEBEC GROŠÁK Účinkuje Alžběta Bohdanová, režie František Skřípek	dramatická básnická povídka
Neděle 17. července Městské muzeum a galerie 10:00 hodin	POHÁDKY Z MALÝCH KRKONOSŮ Pohádky, které sbírala Zdeňka Dlouhá z Lomnice nad Popelkou (nar. 1923), načítli a zaranžovali Gabriela, Jaroslav a Jan Krčkovi.	prezentace audioknihy
Neděle 17. července Kostel sv. Mikuláše z Bari 19:30 hodin	HUDBA RANĚ BAROKNÍCH ITALSKÝCH A ČESKÝCH MISTRŮ Účinkuje lomnická rodačka Marie Fajtová, spoluúčinkují Jiří Stivín a Robert Hugo	koncert
Pondělí 18. července Kostel sv. Mikuláše z Bari 19:30 hodin	LOMNICKÁ MŠE Jaroslava Krčka Účinkují soubor Musica Bohemica , umělecký vedoucí Jaroslav Krček, Jana Stehr – soprán, Karel Jakubů - tenor a lomnický Smišený pěvecký sbor Bořivoj , sbornístryně Petra Lukavcová	koncert
Úterý 19. července Tylovo divadlo 19:30 hodin	KDO V ZLATĚ STRUNY ZAHRÁT ZNÁ Unikátní koncert čtyř harf, dvou houslí a hoboje. Účinkují Adéla Bilanová, Kateřina Valášková, Bronislava Klableňová a Aneta Pávková – harfy, David Kubita a Filip Kubita – housle, Gabriela Krčková – hoboje, průvodní slovo Prof. Jana Boušková	koncert
Středa 20. července Zámek 19:30 hodin	FOLKLOR, JAK JEJ NEZNÁTE Hudba, která vychází z odkazu českých a moravských lidových písní Účinkuje soubor Muziga	koncert
Čtvrtek 21. července Zámek 19:30 hodin	MISTŘI MISTRŮM Česká a světová hudba pro smyčkový kvartet. Účinkuje České filharmonické kvarteto	koncert
Pátek 22. července Tylovo divadlo 19:30 hodin	VEČER SLAVNÝCH JAZZOVÝCH MELODIÍ Vystoupení bezpochyby jednoho z nejvýznamnějších představitelů swingové, jazzové, taneční a populární hudby. Účinkuje Orchestr Karla Vlacha	koncert
Sobota 23. července Zámek 19:30 hodin	ÚKLONA KLASIKŮM Unikátní, velice úspěšný pohodový pořad je poetickou a úsměvnou úklonou našim i světovým hudebním klasikům Účinkuje básník František Novotný a Pražské smyčkové duo	komponovaný pořad

Městské muzeum a galerie Lomnice nad Popelkou, p. o.
zve srdečně na 26. ročník výstavy

DRAHÉ KAMENY ve šperku

ze sbírek

Martiny Kořátkové, Roberta Krotila, Štěpánky Kurfirťové,
Manfreda Lindnera, Jany Smejkalové, Jiřího Vančury,
Vojtěcha Záveského, Jiřího Boudného, Granátu d.u.v. Turnov,
Muzea Českého ráje v Turnově a SUPŠ a VOŠ Turnov

Výstavu doplňují obrazy lomnického výtvarníka Martina Vencla

Slavnostní vernisáž se uskuteční v neděli
3. července 2022 v 10 hodin

3.7. – 11.9. 2022

Otevřeno: út – ne 9 – 16 hodin

♦ **Středa 13. 7. od 17 hodin**, zámecké nádvoří

ZÁMECKÝ PROMENÁDNÍ KONCERT – DUO BIGBAND TURNOV

Během svého vystoupení vás kapela, která má v Lomnici nad Popelkou řadu příznivců, protože zde již několikrát vystoupila, provede všemi hudebními rytmy – od dechovky, jazzu, swingu, přes dixieland až po rockové a popové hity českých i zahraničních interpretů.

Obsazení: Josef Uchytíl – piano, basa, zpěv, Jindřich Bada – bicí, pozoun, zpěv, Sáva Klobušická – zpěv (původně dvoučlenná hudební formace se rozrostla o dalšího člena – zpěvačku).

♦ **Sobota 16. 7.**, Pivovarská zahrádka

COMEDY & BEAT

Koncert cirkusového tria hudebníků – dva klauni a jedna desetiletá slečna a jejich autorské písně.

♦ **Neděle 17. 7. od 19:30**, kostel sv. Mikuláše z Bari

HUDBA RANĚ BAROKNÍCH ITALSKÝCH A ČESKÝCH MISTRŮ (koncert)

Účinkuje lomnická rodačka Marie Fajtová, spoluúčinkují: Jiří Stivín a Robert Hugo.

lomnicko

♦ **ÚJEZDEC, SYŘENOV – VÝSTAVA FUCHSIÍ**

sobota 9. 7. 2022 – neděle 17. 7. 2022

20. ročník výstavy.

Celých devět dnů od 9 do 18 hodin bude otevřena zahrada manželů Suchardových v Újezdci č. 12 v obci Syřenov pro milovníky fuchsii a okrasných rostlin.

Bude vystavena sbírka fuchsii se šesti sty kultivary. Návštěvníci uvidí na zahradě téměř sto keřů růží, mnoho dalších okrasných keřů a rostlin.

semily

♦ Oblíbená burza knih se v červenci vrací do vestibulu Jitřenky. Široký výběr vyřazených knih za symbolické ceny. Vestibul Jitřenky, **15. července, 8–17 hodin**

železnobrodsko

♦ **ŽELEZNÝ BROD** – Vydali jsme znovu publikaci *Železnobrodské sochy, pomníky a pamětní desky*, která spatřila světlo světa na počátku června.

Autor publikace Tomáš Kesner ve spolupráci s naším muzeem připravil druhé opravené a doplněné vydání, které čtenáře provede, jak název napovídá, po železnobrodských sochách, pomnících a pamětních deskách. Krátkým textem

a bohatým obrazovým materiálem přiblíží historii existujících, ale i dávno zaniklých památek. Knihu kapesního formátu zakoupíte u nás a v TIC Železný Brod. (Městské muzeum ŽB)

Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská
Železný Brod Vás srdečně zve na výstavu

SKLO & DESIGN

VÝSTAVA STUDENTSKÝCH PRACÍ A MALEB Z PLENÉRU

Vernisáž | čtvrtek 30. 6. 2022 | 10.00
Výstavní sál sklářské školy | 1. poschodí

1. 7.–28. 8. 2022
Út–Ne | 10–16 hodin

Otevírací doba školní prodejny během
letních prázdnin | Út–Pá | 10–14 hodin
Smetanovo zátíší 470 | Železný Brod | ☎ 602 185 806

www.supss.cz

MTO

UNIVERSAL PRAHA

malý taneční orchestr

Hudba, kterou jinde neuslyšíte – díkybohu!

Se svými sólisty:

TOMÁŠ HANÁK

ZDENĚK LHOTSKÝ ◊ FRANTIŠEK SKÁLA
ALEŠ NAJBRT ◊ JANA HANÁKOVÁ
LENKA VYCHODILOVÁ ◊ JIŘÍ FERÓ BURDA
ROMAN FOJTÍČEK ◊ LUDEK POLIFKA
JIŘÍ KULICH NOVOTNÝ

Zahrají 16. července 2022
v sokolovně ve Bzí od 20.00 hodin

Pokud si chcete rezervovat místa k sezení, přijďte včas, otevřeno bude od 18 hodin.

Předprodej v informačním centru města Železného Brodu
Vstupné v předprodeji 210 Kč, na místě před koncertem 260 Kč
Akci pořádá T. J. Sokol Bzí

♦ **LOUŽNICE** – V Loužnici po prázdninách skončí pan Krutiš provozovat Hospůdku Na Záduší. Od 1. září bude zavřeno.

To je smutná informace, pro místní možná zdrcující. Takže na vědomost se dává, že kdo má zájem stát se hostinským v Loužnici, necht' se hlásí na obecním úřadě.

♦ **KRÁSNÁ, PĚNČÍN**

Výstava fotografií
FOTOGRAFOMÁNIE
 Liby Novotné

v KITTELOVĚ DOMĚ
 na Krásné
 červen - červenec - srpen

jilemnice

JILEMNICKO SVAZEK OBCÍ zve na

Krakonošovy
letní
podvečery

14.-16. 2022
července

Jilemnice

14. 7. čtvrtek
 16.00-20.00 vyhlídkové projížďky v kočáře
 16.00 folková kapela **SEVERKA** Hrádec Králové
 17.15 kytarista a zpěvák **ŠTĚPÁN „Steve“ VRÁNA**
 18.00 loutková pohádka **Ruda Hancvencil**
 19.00 **PARALEN I IBALGIN** hudební skupina
 20.30 hudební skupina **O-Way** (rock/trigbeat music)
 ZHĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

MASARYKOVO NÁMĚSTÍ
 moderuje Petr Ticháček

15. 7. pátek
 16.00-20.00 vyhlídkové projížďky v kočáře
 16.00 hudební skupina **BLUES FRIENDS**
 17.15 pohádka **O HONZOVI** Divadlo Na cestě Liberec
 18.15 taneční vystoupení skupiny **Františkův harém** Jilemnice
 19.00 **JOKERS** hudební skupina
 20.30 rocková kapela **Tampelband**
 22.00 **LUCIE REVIVAL** hudební skupina

16. 7. sobota
 14.00-20.00 vyhlídkové projížďky v kočáře
 10.00-14.00 VÝSTUP NA KOZINEC KČT Jilemnice
 14.00 **Staropražští pardálové**
 15.15 **JAK DRAKA BOLEL ZUB** LS Rolníčka Nová Paka
 16.00 **Šumný jazz**
 17.30 **VZH** rocková kapela
 18.45 **Paul Dance** Jilemnice
 19.30 **A.M.A. TRIO** evergreen music z Jelení Hory
 21.00 **The Atavists** surf/stoner rocková kapela
 22.30 **KONECKONCŮ** hudební skupina a hosté

starostové Jilemnicka zvu na tradiční krkonošské sejkory

svazek obcí
Jilemnicko

LÉTO 2022

VRCHLABÍ
žije!

Klášterní kostel sv. Augustina

Barokní perla pod horami. Výklad na požádání.
Otevřeno: **1. 7. – 31. 8. 2022**
Út–Ne: 10:00–15:00
Vstupné dobrovolné

Prohlídky vrchlabských památek s průvodcem

Kam: interiér kostela sv. Vavřince a klášterního kostela, zámek a kaple Czernin-Morzinů
Kdy: každé pondělí a čtvrtek
1. 7. – 1. 9. 2022
Čas: 11:00, 13:00, 15:00
Velikost skupiny: 2–20 osob
Cena: 100/70 Kč

Ne
10

XXVII. VRCHLABSKÉ HUDEBNÍ LÉTO IVO KAHÁNEK – KLAVÍRNÍ RECITÁL

Jako interpret nevšední emocionální síly a hloubky si Ivo Kahánek získal pověst jednoho z nejpůsobivějších umělců své generace. Svůj dar okamžitě navázat citovou vazbu s publikem dokáže náležitě zužitkovat ve skladbách od baroka po modernu, s těžištěm v romantickém repertoáru. V cizině je rovněž pokládán za specialistu na interpretaci české hudby.

Klášter sv. Augustina, 19:00

Vstupné: 250 Kč / studenti a senioři 160 Kč /
děti do 15 let 50 Kč / děti do 12 let zdarma

Generální partner: ŠKODA AUTO, a. s.

So
16

THE BEATLES REVIVAL + KAREL KAHOVEC

Legenda českého bigbítu Karel Kahovec se v novém exkluzivním a originálním koncertním projektu spojil s jednou z nejlepších světových revivalových kapel The Beatles Revival.

Krytý parket bufetu Kačák, 20:00

Cena v předprodeji RTIC / Bufet Kačák 270 Kč

bejvávalo

Nakladatel Karel Chaloupecký, knihkupec v Semilech. Odesláno 1921

**TATOBITY – část Žlábek (okr. Semily) + nově opravený dům + horní část obce,
v pozadí Tábor + budova bývalé školy + část Zadní Prošče, v pozadí Žlábek +**

**boží muka. Foto a vydání: Petr Prášil, vydavatelství Baron, pro obec Tatobity
v roce 2009**

ROVENSKO pod Troskami. - Týn.

**Knihkupectví Fd. Polívka, Rovensko ?. Odesláno 1930. Pohled poslal historik
Jaroslav Podobský své švagrové (bydlel v domě na fotografii vlevo)**

**Prachovské skály.
Zelená rokle.
Odesláno 1930, bez dalších
údajů**

PRACHOVSKÉ SKÁLY. ZELENÁ ROKLE.

2099

♦ **SEDLIČKY, JIČÍN** – V červenci bude Valdštejská lodžie oplývat rozličnými koncerty a představeními.

Ptačí sněm je představení inspirované básní perského mystika a apatikáře Faríduddína Attára. proběhne **v pátek 8. 7.**, přivítáme osobité duo zpívajících violoncellistek *Tara Fuki*, které Lodžii rozezní svými okouzujícími hlasy za doprovodu dvou violoncell.

Další pátek již po několikáté vystoupí česko-francouzská skupina *Les gars d'en bas*. Jejich autorská hudba, jež vám jistě učaruje, osobitě mísí žánry jako gypsy swing, jazz a šanson.

Bison Rouge je projektem polské skladatelky, violoncellistky a vokalistky jménem Ashia Grzesik. Fenomenálně propojuje své smyčcové skladby s elektronikou a její tvorba sahá od lidových nápěvů přes vážnou hudbu až po bluesové, popové a rockové inspirace. Tuto jedinečnou umělkyni bude Valdštejská lodžie hostit **v pátek 22. 7.** (Valdštejské imaginárium, Jičínský zpravodaj)

♦ **VESEC u SOBOTKY, LIBOŠOVICE** – Česká televize zaznamenala stopu Járy Cimrmana

V neděli 29. května 2022 padla první klapka nového hraného seriálu *Stopy Járy Cimrmana* v režii Patrika Ulricha. Ulrich v něm spolu s členy divadla Járy Cimrmana pátrá po stěžejních místech ze života fiktivního českého génia. První natáčecí den proběhl ve vesnici Vesec u Sobotky neboli kultovním filmovém Liptákově a nechyběl ani spoluzakladatel Divadla Járy Cimrmana Zdeněk Svěrák.

„Vůbec to v Liptákově nepoznávám, přesto vidím dům, kde Cimrman vyučoval, má zvláštní okna. Ted' budu hledat, kde bylo muzeum peří. Rozhodli jsme se ovšem, že tu najdeme i něco jiného,“ říká Zdeněk Svěrák po příchodu do vesnice v Českém ráji, kterou proslavil snímek *Jára Cimrman ležící, spící* z roku 1983. Svěrák se sem vrátil po čtyřiceti letech. Opět kvůli natáčení. Jedná se o hraný seriál, který má povahou připomínat cimrmanovský seminář. Herci ze souboru Divadla Járy Cimrmana v něm pozvou na jednotlivá místa z života fiktivního génia, významné rozhledny, památníky a muzea.

Režisér Patrik Ulrich se s Cimrmany nesetkává na place poprvé. Před dvěma lety natočil televizní film o zakládajícím členovi divadla Miloni Čepelkovi. Právě tehdy se zrodila myšlenka na seriál. „Ptal jsem se Miloně, jaké to je být v jednom souboru od šedesátých let. Řekl, že už nemají možnost studovat nové role a texty. Tak jsem mu řekl, že s tím půjdeme něco udělat,“ vysvětluje Ulrich. Tvůrce popisuje vznikající cyklus jako svůj splněný sen. „Zprvu jsem měl obrovský ostych říkat panu Svěrákovi, kam má jít, kde přidat a kde ubrat. Spřátelili jsme se při psaní scénáře. Navzájem jsme se opravovali a říkali si, kde je to třeba proveselit, jak říká Zdeněk. Myslím si, že se na mě nezlobí, když mu občas něco vytknu. Je to pro mě splněný sen,“ říká Ulrich.

Šestidílný cyklus uvede Česká televize na jaře příštího roku.

(Tanvaldský zpravodaj)

♦ **HOŘICE – Socha sv. Václava zpět na Gothardě! A zase v plné kráse**

Téměř po roce se na vrch Gothard vrátila zrestaurovaná pozdně barokní socha sv. Václava. Závažné poškození sochy způsobil při loňské bouři vyvrácený strom, který spadl přímo na sochu patrona české země.

Odlomení celé hlavy světce v oblasti krku a vrcholových částí praporu, které byly roztrženy na mnoho kusů – menších i větších. Odlomení celého rohu u krycí desky, poškození statiky díla, posunutí jednotlivých dílů architektury i poškození spodních schodů památky. Poničení sochy sv. Václava po loňské silné bouři bylo značné.

Kompletního restaurování se proto s maximální péčí a zřetelem na zachování všech původních artefaktů ujala Kateřina Čiháková Myšková, akademická sochařka a restaurátorka.

Jak náročná práce to byla a co vše obnášelo restaurování poškozené kulturní památky?

Jednalo se o komplexní restaurátorský proces, který probíhal převážně v restaurátorském ateliéru a práce si v jednotlivých etapách vyžádaly mimo jiné: demontáž a transfer samotné sochy světce, všech dílů architektury a tří řad schodišťových stupňů. Etapě čištění předcházela likvidace biologického napadení kamenného materiálu nástřikem sanačního prostředku. Odstraněny byly nesoudržné a dožilé nebo strukturálně a barevně nevyhovující tmely nepůvodních vysprávěk a nevyhovujících spár.

Došlo k lokálnímu zpevnění korodovaných míst dle situace po očištění a po sejmutí nevyhovujících, nesoudržných a dožilých tmelů. Jednotlivé mechanicky poškozené a odlomené části byly zpětně lepeny. Některé části byly vyztuženy trny a čepy z nerez oceli. Provedena byla také injektáž trhlin a výplň vzniklých spár po lepení jednotlivých částí. Plastická retuš, domodelování chybějících částí byla provedena v rozsahu dožilých tmelů a na opticky rušivých místech. Tvarově se vycházelo ze stavu poslední opravy. Zcela nově musela být vyrobena kovová špice praporu. V místě osazení památky byl zhotoven nový betonový základ. Opravy se dočkaly také kamenné schody a upraveno bylo i nejbližší okolí památky.

„Jsme rádi, že se do roka obnova jednoho ze symbolů vrchu Gothard podařila. Byla by škoda, kdyby tato autentická plastika z toho symbolického místa zmizela. Zrestaurování sochy sv. Václava budiž jako takový malý prázdninový dárek pro všechny Hoříčáky,“ uvedl Martin Pour, místostarosta města. (Romana Zikmundová, MěÚ Hořice)

♦ DOUBRAVICE, ŽELEZNICE – Kracíkův lom Doubravice aneb oblíbené povídání Václava Zieglera

Činný lom Doubravice (původně Kracíkův lom, nazývaný také Cidlina nebo Kyje) leží asi 2 km severoseverozápadně od Železnice při severní straně silnice mezi obcemi Kyje a Doubravice.

Lom byl založen v příčném údolí, které protíná protáhlý ostrý hřbet, který je JV pokračováním Hůry (519 m.n.m.) a leží v jižním křídle novopacké antiklinály. Novopacká antiklinála je vyplněna sedimenty a sopečnými výlevy spodního permu. Těleso vulkanitu má směr ZSZ-VJV. Lom má dvě etáže. Šířka ve výcho-

zu dosahuje 100 až 200 m, ale pravá mocnost se pohybuje kolem 100 m. V podloží byla zastížena pyroklastika, na nichž jsou uloženy tři výlevy melafyrových láv. Melafyry mají načervenalou barvu, která přechází místy do tmavošedé. Správně je hornina označovaná jako pyroxenicko-olivinický tholeit. Obsahuje především plagioklas, pyroxeny, olivín a amfibol.

Doubravický lom je známá a vyhledávaná lokalita achátů a jaspisů. Časté jsou nálezy pestrých jaspachátů, které vznikly jako výplň trhlin v melafyrovém mandlovcu. Spolu s červeně a žlutě zbarvenými acháty se v dutinách nacházejí různé odrůdy křemene, především drúzy křišťálu, ametystu, záhnědy i citrínu. Nejkrásnější ukázky se vyskytují ve svrchní části lomu. Z karbonátů se vyskytují ankerit a kalcit. K zajímavostem patří sférolitické agregáty červenohnědých pseudomorfóz hematitu po vláknitém kalcitu ze svrchní části lomu. Ze zeolitů byly identifikovány heulandit a mordenit. Vzácně byly nalezeny kuprit, ryzí měď, chryzokol, azurit, malachit a tirolit. Rozkladem hořečnatých silikátů matečné horniny vznikl antigorit, palygorskit tzv. skalní kůže, montmorillonit a saponit.

Kracíkův lom Doubravice je geologická a mineralogická lokalita národního významu a pro výzkum chalcedonových hmot i významu evropského a světového.

/ Václav Ziegler pro webové stránky Geoparku Český ráj; foto geology.cz

◆ Nostalgickými jízdami slavila o minulém víkendu 120 let unikátní ozubnicová trať mezi Tanvaldem a Kořenovem, která je spojnicí mezi Jizerskými horami a Krkonošemi. Nejstrmější železniční trať v Čechách čeká v dalších letech modernizace za víc než půl miliardy korun. Mluvčí Správy železnic Jan Nevola řekl, že chystané opravy a investice směřují ke zvýšení bezpečnosti, plynulosti a komfortu železniční dopravy na tomto úseku.

Podle něj se nyní předpokládá, že výměnu kolejnic a pražců, opravy výhybek, obnovu odvodnění nebo sanace skalních zářezů na trati budou dělat v letech 2024 až 2025. Součástí akce je také oprava přejezdů a nástupišť v dopravných Desná, Dolní Polubný a Kořenov zastávka. SŽ pro roky 2024 a 2025 počítá i s opravou kolejí a výhybek také na nádraží v Kořenově. Předcházet tomu bude oprava výpravní budovy za pět milionů korun, která má začít ještě letos. SŽ počítá i s tím, že ozubnicovou trať vybaví zabezpečovacím zařízením ETCS s dálkovým řízením provozu. (Genus, foto Loužnický zpravodaj)

jablonecko

♦ V Jablonci ve věži nestraší. Výhled do kraje doplní makety dvou blízkých rozhleden

Prázdninové výstupy na radniční věž v Jablonci nad Nisou pro zájemce i letos přichystalo turistické infocentrum. Vyhlídku na ochozu radnice je možné navštívit každý všední den mezi 10. a 17. hodinou.

Novinkou je výstavní místnost přímo ve věži, kde je možné si prohlédnout makety rozhleden Bramberk a Černá studnice, které vyrobil *Klub lodních modelářů Admirál*. „Zatím jsou to první dvě vlaštovky, ale město má v plánu postupně nechat vyrobit další. Rozhledny jsou naše chloubou a určitě si takovou prezentaci zaslouží,“ zmiňuje tisková mluvčí jabloneckého magistrátu Jana Fričová.

Z bezpečnostních důvodů jsou výstupy možné pouze za příznivého počasí a s průvodcem, který je k dispozici od pondělí do pátku v každou celou hodinu (poslední výstup v 16 hodin). Sraz pro zájemce je v přízemí radnice v Turistických informacích.

Pro turisty fungují v Jablonci v současné době hned dvě informační centra.

„Jedno je přímo v radnici, zprovoznili jsme ho minulý rok a zajišťuje mimo jiné i již zmíněné výstupy na věž,“ doplnila mluvčí Fričová.

Druhé je v historickém Domě národopisců Scheybalových. V provozu je o prázdninách každý den. Bonusem pro návštěvníky jsou zde výstavy, jak přímo v domě, tak v kostele svaté Anny, který prakticky s infocentrem sousedí,“ přibližuje Petr Vobořil, ředitel Kultury Jablonec, která má obě centra na starosti. Ve Schebylovic domě je výstava fotografií Petra Krajíčka *Jablonec proti proudu času*, v kostele sv. Anny je pak expozice obrazů Františka Jiroudka – informace o ní už připravuju.

(Zdroj: (rsch), *Jablonecký měsíčník*, foto Miloš Lubas, Kultura Jablonec)

liberecký kraj

Do konce června byl nejnavštěvovanějším státním objektem v kraji zámek Sychrov, kam přišlo přes 35 tisíc lidí, následovaný nedalekou zříceninou Trosky s bezmála 24 tisíci návštěvníky. Více než 15 tisíc lidí si prohlédlo hrad Bezděz a také Frýdlant, kde je od této sezony rozdělená trasa zvlášť pro hrad a pro zámek.

V červenci a srpnu bude na hradech a zámcích tradičně nejvíce doplňkových akcí. Na zámku Hrubý Rohozec například o některých sobotách prohlídka oživi hraní Radka Rejška na původní zámecké varhany, na Troskách budou i letos lanochodci a zámecký areál na Sychrově se v létě se stane dějištěm muzikálů a divadelních představení a opět tam budou i Skotské hry. Novou výstavu má od minulého víkendu zámek Zákupy, věnovaná je poslednímu českému králi a majiteli zámku Karlu I.

Výstavu připravuje od 17. července i Grabštejn, bude zaměřená na africké putování manžela Marie Clam-Gallasové z počátku 20. století. „Výstava Afrika Karla Podstaského z Lichtenštejna nemá být jen pouhou výstavkou historických fotografií. S kolegy jsme si dali opravdu záležet na tom, abychom pro návštěvníky připravili co možná nejvěrnější obraz toho, jak taková výprava do Afriky na počátku 20. století vypadala,“ uvedla kastelánka Grabštejna Věra Ozogánová. (NPÚ)

♦ Opojení technikou i předměstím. Nostalgie periferie v Oblastní galerii Liberec

Co spojuje tvůrce tak rozdílné, jako byli Bohumil Kubišta, Josef Čapek, František Hudeček, Kamil Lhoták nebo Bohumír Matal? Například zájem o městskou periferii. Vynikající díla těchto a řady dalších tvůrců jsou k vidění v Grafickém kabinetu Oblastní galerie Liberec na tematické výstavě, zaměřené na obraz předměstí v českém výtvarném umění první poloviny minulého století.

Není to jen plejáda velkých jmen, která činí tuto výstavu přitažlivou. Téma městské periferie bylo v uplynulých desetiletích postupně odsouváno a zapomínáno, ačkoliv od počátku 20. století přineslo velké množství znamenitých obrazů, kreseb a grafiky, ale ovlivnila také divadelní a filmové prostředí a jejich vizuální kulturu.

Městská periferie vznikala v podmínkách střední Evropy postupně od druhé poloviny 19. století jako průvodní jev a nezbytná podmínka industrializace. Města se musela zbavit svých hradeb, které již jejich obyvatelům neskýtaly v době válečných konfliktů žádnou ochranu. Městské opevnění naopak po roce 1866 fungovalo již pouze jako svazují krunýř, bránící dalšímu rozvoji měst. Podél železničních tratí a tramvajových linek rostla postupně živelně nová centra osídlení, pitoreskní a nsvázaná ani strnulými pravidly venkovského života, ale ani řády a předpisy historických měst. Vznikaly malebné enklávy, kde se chudoba a kriminalita spojovaly s nebývalou mírou svobody. Není divu, že toto prostředí, které bylo od prvního okamžiku provizoriem odsouzeným k zániku, poutalo pozornost literátů i výtvarných umělců.

Výstava zachycuje ve střídém výběru vynikajících děl proměny obrazu periferie v českém výtvarném umění mezi roky 1900 a 1950. Mezi vrcholná vystavená díla patří Kubištova *Periferie* z roku 1908, zajímavá svou zářivou pestrostí a dokumentující poslední fázi Kubištvoy tvorby před setkáním s francouzským kubismem. K dominantám expozice patří monumentální Čapkova *Žena nad městem* z doby těsně po první světové válce, *Ulice v Marseille* od Jana Slavička z roku 1926, ale především reprezentativně zastoupená tvorba autorů, sdružených v umělecké Skupině 42, jejíž osmdesáté výročí založení si v letošním roce připomínáme. Nechybí jeden z proslulých *Nočních chodců* Františka Hudečka, ani *Vražda v Holešovicích* od Kamila Lhotáka z roku 1941. Výtečným způsobem je na výstavě zastoupeno v Čechách neprávem opomíjené dílo nejmladšího člena Skupiny 42 Bohumíra Matala. Symbolický závěr tvoří vizionářský obraz Kamila Lhotáka *Krajina 20. století* z roku 1942, který ukazuje proměnu periferie v prostor budoucnosti, jak si jej představovali členové Skupiny 42.

„Prezentovat v nezvyklém, a přitom atraktivním výběru díla tolika vynikajících tvůrců, bude právem jedním z největších přínosů této výstavy,“ říká Květa Vinklátová, náměstkyně libereckého hejtmana. „Jsem také ráda, že obrazy a kresby z fondu naší galerie jsou tu doplněny atraktivními výpůjčkami z galerií z celé České republiky. Spolupráce muzeí umění v jednotlivých regionech otevírá cestu k realizaci náročných projektů.“

Komorní expozice je zajímavá také kontextuálním materiálem, například fotografiemi z premiéry hry Františka Langerá *Periferie*, uvedené v roce 1925 v Praze ve vinohradském divadle s výpravou Josefa Čapka. V této hře se tehdy ocitl na scéně jako jeden z atributů života na periferii motocykl. Jiný dobový motocykl tvoří také originální poutač a zároveň vstupní exponát.

„V dílech umělců kolem Skupiny 42 spatřujeme opojení rozvíjející se technikou – automobily, motocykly, balóny a dalšími stroji – a její rostoucí přítomností v městském prostředí. Z našeho dnešního pohledu právě tato technika umocňuje pocit nostalgie, který na nás z jejich děl dýchá,“ říká Pavel Hlubuček, ředitel Oblastní galerie Liberec. „A je to také propojení výtvarného umění a techniky, jež nás přivedlo k logické spolupráci s naším sousedem, Technickým muzeem Liberec, a to zřejmě nejen na tomto projektu.“

Jiří Němeček, předseda spolku Technické muzeum Liberec, k tomu dodává:

„Výtvarné umění, technika a dnes i nové technologie mají k sobě velmi blízko, proto chceme v naší spolupráci pokračovat i v budoucnu. Již nyní jsme pro naše návštěvníky připravili překvapení v podobě zvýhodněného vstupného v letošní letní sezóně do obou institucí.“

Neobvyklý výstavní projekt, k němuž vznikl rovněž útlý, ale informačně bohatý katalog, je jedním z dobrých důvodů k letní návštěvě libereckých Lázní.

/ Jan Mikulička

♦ Severočeské muzeum v Liberci vystavuje vzácný renesanční církevní oděv Poutavým souborem sbírky textilu Severočeského muzea je mimo jiné kolekce takzvaných parament, tedy kněžského oblečení, které se používá při římskokatolické liturgii neboli bohoslužbě.

Zahrnuje pluvíaly, dalmatiky a kasule včetně doplňků, jimiž jsou manipuly, štoly, vela a bursy a ojediněle i takové drahocennosti, jakými jsou biskupská mitra, pontifikální střevíce a rukavice.

„V naší sbírce textilu v Severočeském muzeu je řada oděvů, které si laik neumí zařadit nebo o nich ví jen velmi málo. Do této kategorie patří zcela jistě i kněžské oděvy. Právě výstava pomůže zájemcům se zorientovat,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně libereckého hejtmana.

Jedním z nejvzácnějších kusů tohoto souboru je dalmatika pocházející z Itálie z kolekce Simonetti z druhé poloviny 15. století. Dalmatika prezentuje typ liturgického roucha, které při bohoslužbách obléká jáhen v římskokatolické, řeckokatolické a pravoslavné církvi a vyvinula se z římského měšťanského oblečení. Její střih ve tvaru písmene T připomíná tuniku, jež se obléká otvorem přes hlavu a případně se v bocích stahuje tkanicemi.

„Dalmatika z kolekce Simonetti je aktuálně umístěna v expozici nazvané Krása a užitek a návštěvníci mohou obdivovat vynikající polohedvábný figurální vzor, nazývaný florentská borta,“ popsala předmět kurátorka Adéla Pomothy. Tkaná scénérie ve středu dalmatiky zobrazuje skaliska, cypřiše a kostel, v popředí pak klečí svatý František se stigmaty a s rukama pozdvihnutými k nebi hledí směrem k andělovi. „Napravo leží bratr Františkán, který si pravicí zaclání oči upřené vzhůru k andělovi,“ doplnila kurátorka.

Dalmatika je unikátním příkladem zacházení s vzácnými textiliemi poskládanými z drahých sametů a bort, které byly mnichy v klášterech opakovaně záplatovány a opravovány. Poškozené liturgické oděvy se také běžně doplňovaly novějšími materiály a tento trend trval až do počátku 20. století.

„Na přední straně dalmatiky je našitá malá záplata v podpaží, její zbytek je zachován také na rukávu pod tkaninou s figurálním vzorem. To je jeden z mnoha příkladů úprav dalmatiky. Zachovaly se také četné hrubě šité opravy, procházející skrze samet i podšívku,“ upřesnila Vendulka Otavská, akademická malířka, která v roce 2020 dalmatiku restaurovala v rámci projektu Záchrana pokladů ze sbírek Severočeského muzea v Liberci za finanční podpory Krajského úřadu Libereckého kraje.

/ Jan Mikulička

za humny

♦ ZAJÍMAVOSTI Z MUZEA MLADOBOLESLAVSKA

Pastička na blechy

Životy našich předků provázela řada skutečností, se kterými bychom se dnes už jen těžko vyrovnávali. Museli se obejít bez mnoha věcí, které dnes pokládáme za samozřejmé, jako třeba každodenní důkladnou očistu nebo výměnu prádla.

Kategorie čistý a špinavý byly ale v minulosti vnímány jinak než dnes, odlišná byla i tolerance vůči pachům a v neposlední řadě většina lidí neměla pro vykonávání pravidelné očisty ani přiměřené podmínky.

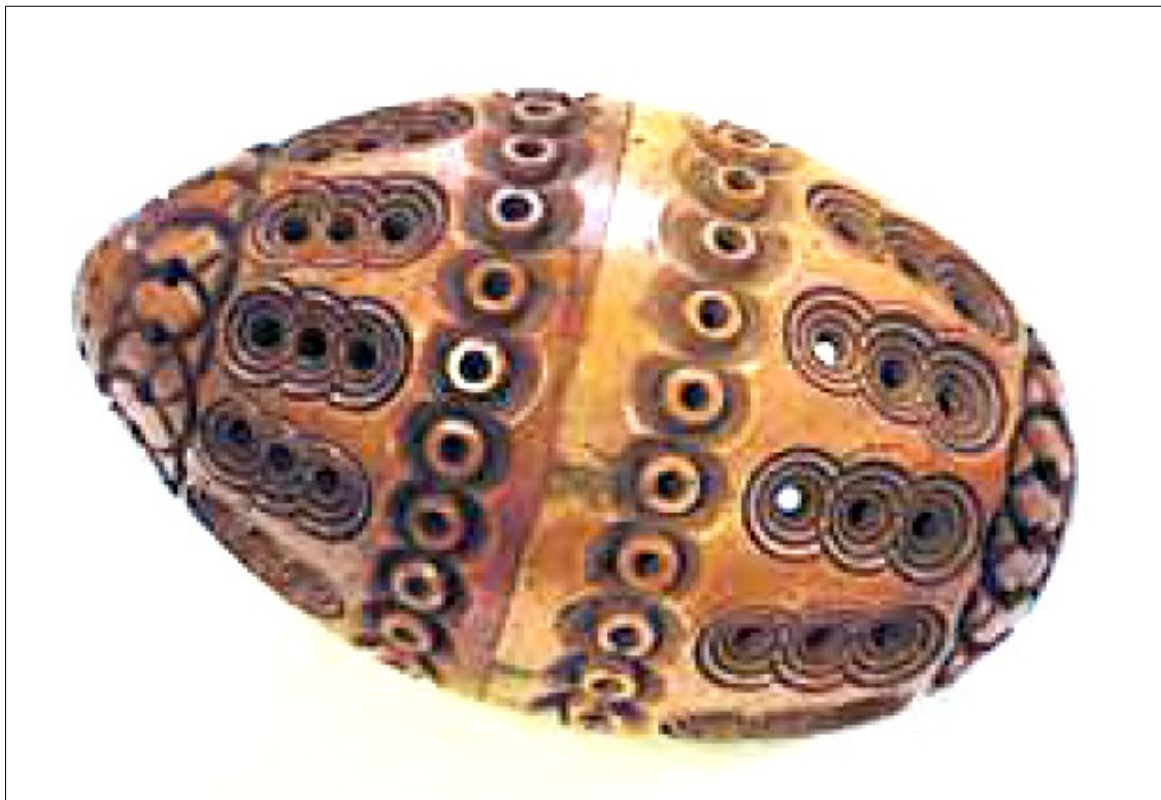
Nedostatečná úroveň osobní hygieny měla mimo jiné za následek, že se lidé drželi různí nežádoucí hmyzí společníci. Jejich přítomnost byla sice vnímána jako nepříjemná, ale zároveň nebudila žádný štítivý rozruch. Vši, blechy a štěnice a další parazité byli v rámci jiného vnímání čistoty bráni jako běžná součást života. To samozřejmě neznamenovalo, že by se jich lidé nesnažili nijak zbavovat.

Ovšem vzhledem k tomu, že tyto tvorové byli velice přizpůsobiví, a navíc se velice rychle množili, dařilo se jejich nedobrovolným hostitelům víceméně jenom bránit se před nekontrolovatelným zamořením. Předměty dokládající zápas našich předků s obtížným hmyzem se dochovaly v řadě muzejních sbírek.

Některé z nich mohou dnes působit značně kuriózně, jako třeba zde zobrazená pastička na blechy.

Pastičky na blechy byly dřevěné nebo kostěné, častý byl tvar vajíčka nebo tenkého válečku. At už byl jejich tvar jakýkoliv, důležité byly drobné otvory,

kterými mohla blecha prolézt dovnitř. Aby se tak stalo, byla uvnitř pastičky návnada – obvykle kousek látky namočený v krvi. Vedle něj tu byl i kousek pryskyřice nebo medu, na který se blecha přilepila. Když byla pastička plná, stačilo ji ponořit do vroucí vody, ve které nachytné blechy zahynuly. Pak se past rozšroubovala, vyčistila a mohla se znovu použít.

Pastičky na blechy měly malé rozměry a lidé je běžně nosili u sebe, třeba v kapsách, ženy si je přivazovaly pod sukně a nebylo ani neobvyklé nosit je zavěšené kolem krku.

Pastičky na blechy a mnohé další pomůcky spojené s čistotou těla si můžete prohlédnout na výstavě věnované hygieně minulých století v Muzeu Mladoboleslavska *Kdopak by se mýdla bál*.

(Sylva Městecká, Muzeum Mladoboleslavska, *Boleslavan*)

náš jubilant

Václav Prokúpek (* 11. 7. 1902 v Dolním Lochově u Jičína, † 22. 5. 1974 v Brně)

V červenci 2022 uplynulo již 120 let od narození českého spisovatele a novináře Václava Prokúpeka, kterého si v tomto medailonu připomínáme. Narodil se 11. července 1902 v chalupnické rodině v Dolním Lochově. Po gymnaziálních studiích v Nové Pace a v Jičíně, která absolvoval v roce 1912, přešel na techniku do Prahy. Technice se ale nikdy nevěnoval, neboť se velice brzy začal zajímat pouze o žurnalistiku.

Psal především do agrárnických tiskovin. Od roku 1928 byl redaktorem největšího agrárního deníku *Venkov*. V této době také začal psát povídky a romány z venkovského prostředí.

V roce 1942 se stal ředitelem nakladatelství *Družstva Moravského kola spisovatelů*. Za dobu svého vedení dokázal z malého nakladatelství vytvořit úspěšný podnik. Rozmach nakladatelství ukončil rok 1948. Václav Prokůpek byl ze své funkce sesazen na post účetního. Postupně mu byla zakázána veškerá literární a publikační činnost.

V roce 1951 byl zatčen. Ve vykonstruovaném procesu byl v roce 1952 odsouzen k 22 letům vězení. Po 14 letech pobytu v různých věznicích byl propuštěn (v roce 1964) a v roce 1967 rehabilitován. Mohl opět publikovat. Ke psaní se vrátil např. i zdařilými fejetony z období Pražského jara 1968. Vstup cizích vojsk na naše území jeho literární činnost ukončil. Opět se dostal na seznam zakázaných autorů. V té době již na tom byl zdravotně velice špatně, z vězení se vrátil s podlomeným zdravím. Zemřel 22. května 1974 v Brně.

Svým dílem se stal hlavním představitelem literárního směru zvaného ruralismus. Zobrazoval vesnickou tematiku, kult půdy a rodu a sledoval proměňující se vztah venkova k městu. Ve svých románech se projevil jako znalec osobitého světa vesnických chalup, života lidí i koní. Nejlepší autorova práce, román *Baba* z roku 1928, zachycuje právě básnicky procítěným slovem osud krásného koně od jeho bujného mládí, přes jeho těžký životní úděl, až po smrt. Z dalších prací připomeňme díla *Ve stínu hor* (1931), nebo autobiografický příběh *Zakryto slzami* z roku 1937. Ze slezského prostředí, kde autor působil jako novinář, vzešel román *Ztracená země* (1938). Do svého rodného kraje umístil děj příběhu pro mládež *Naše hříbátka* (1943), který se odehrává na selské usedlosti nedaleko Jičína. V roce 1943 potom vyšel jeho román *Žitný dvojklas*, který měl být prvním dílem románové kroniky jednoho selského rodu. Všechny jeho prózy vyprávějí o tíži a vytrvalosti selské práce. Většinou jsou umístěny do podhůří Českého ráje, kde přes bohatost přírodních krás tohoto kraje, nese zdejší život znaky tvrdé lopoty, chudoby a strádání. Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně může všem zájemcům nabídnout k přečtení většinu knih tohoto autora. V roce 1993 také vyšla útlá brožurka, nazvaná *Ruralisté z českého ráje*. V ní je možné seznámit se nejen s tímto literárním směrem, ale také se všemi jeho představiteli, včetně Václava Prokůpka.

výtvarno

Při postřehovacím úklidu jsem našel nějaké obrázky, signované J. Charousek a J. Ch. A některé jsou pěkné. A když už vás mám „na drátě“, chtěl bych se poptat, netušíte někdo, kde byla namalována tahle krajinka?

pozdní sběr

♦ VYSOKÉ n/J –

Přijďte si užít podvečer plný hudby a dobré zábavy...

NA POHODU

Park básníků za divadlem
ve Vysokém nad Jizerou

9. 7. 2022 téměř
jako
v Barceloně

od 17 hodin

Vystoupi
Tereзка
a **Zdeněk Petřinovi**
(klarinet, akordeon)
Martina Křížová,
Petr Toměš
(zpěv, klávesy)
Sebastian Gonzalez
(antorské taneční vystoupení)
Shortfingers
(Jiří Trnka, Jiří Plucha,
Frank Kratochvíl,
Krzysztof Kurdziel)
Rinascompany
(Light show)

...a ukázky fotbalové techniky,
živé sochy, věštkyně a mnoho dalších...

♦ **ROVENSKO p/T** – Po střetu s osobním autem u Rovenska p/T v úterý havarovalo sedm cyklistů. Tři z nich utrpěli zranění, dva bylo odvezeni do turnovské nemocnice, jednoho přepravili vrtulníkem do traumacentra do Liberce. Nehoda se stala před 11. hodinou na silnici 282 z Rovenska do Václaví a Lestkova. Skupina sedmi cyklistů jela ve dvou řadách. Řidič osobního auta je předjížděl a do jednoho z nich narazil. Tím vznikla řetězová reakce a všichni popadali, uvádí policejní zpráva. U nikoho z účastníků nebyl zjištěn alkohol. (Zdroj PČR)

vyjde v pondělí !!!

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj